

Chambre des représentants

Kamer van volksvertegenwoordigers

Question Parlementaire

Parlementaire Vraag

Document : 56 0000202400369

Session / zitting :

00002024 (SE)

00002024 (BZ)

Dépôt / Geregistreerd : 25/09/2024

Auteur : SNEPPE Dominiek

Départements interrogés Bevraagde departementen	N° de question Vraagnummer	Fin délai Einde termijn
6 V.E.M. en M. van Sociale Zaken en Volksgezondheid V.P.M. et M. des Affaires sociales et de la Santé publique	49	25/10/2024

Gebruik van fentanyl en andere drugs.

Fentanyl is een stof met een werking analoog aan die van morfine (morfinomimeticum). Het werkt echter vele malen sterker dan morfine. Het wordt in de geneeskunde toegepast als een sterk werkende pijnstillertijdens operaties, waarvan de effecten redelijk kort aanhouden en waarvan de werking zo nodig snel kan worden opgeheven door toediening van een tegengemiddel. Het middel werd in 1960 gericht gesynthetiseerd door Paul Janssen (Janssen Pharmaceutica). Het is dus een Belgische uitvinding.

Sinds 2006 neemt in de Verenigde Staten het misbruik van fentanyl in diverse vormen toe.

In een rapport van de *Centers for Disease Control and Prevention* (CDC) wordt gesproken van 1.000 sterfgevallen tussen 2005 en 2007 (308.000 over drie jaar; 102.666 per jaar = ongeveer 281 per dag).

De meeste gevallen werden geregistreerd in de streek van de Grote Meren (Chicago, Philadelphia, Detroit, enz.). In 2014 waren er 4.200 doden. Dit cijfer zou, toegepast voor de ganse Verenigde Staten, komen op 73.000 doden per jaar (200 per dag) rekening houdende met een totale bevolking van ongeveer 308 miljoen.

Voorlopige gegevens laten zien dat fentanyl de oorzaak was van een groot deel van de naar schatting 59.000 tot 65.000 druggerelateerde sterfgevallen in het jaar 2016 in de Verenigde Staten (12 per dag).

In Montgomery County (Ohio) was in januari en februari 2017 99 van de 100 druggerelateerde sterfgevallen fentanyl of een analoog de oorzaak.

Volgens de *New York Times* stierven door misbruik van fentanyl alleen al in Long Island in 2016 ten minste 220 mensen (is 93 per dag op een bevolking van ongeveer 7,5 miljoen inwoners; dat zou voor België ongeveer 143 per dag zijn).

Fentanyl kan reeds in een hoeveelheid van 2 mg voor een volwassene met een normaal gewicht fataal zijn. Fentanyl wordt steeds meer gebruikt voor het versnijden van heroïne. Als de fentanyl niet goed door de heroïne verspreid wordt, treden dodelijke hotspots met fentanyl op.

Fentanyl, dat versneden ofwel direct op de zwarte markt verkocht wordt, komt deels uit legale farmaceutische en deels uit illegale productie.

1. Hoeveel druggerelateerde doden werden er geregistreerd de afgelopen vijf jaar (2018-2023)? Graag een opdeling per provincie en per geslacht.

2. Hoeveel van die druggerelateerde sterfgevallen waren door:

- heroïne;
- cocaïne;
- morfine;
- fentanyl;
- XTC;
- andere?

Graag een opdeling per provincie en per geslacht.

3. Hoeveel van die druggerelateerde sterfgevallen waren (ook graag een opdeling per provincie en per geslacht):

- jonger dan 16 jaar;
- tussen 16 en 26 jaar;
- tussen 26 en 36 jaar;
- tussen 36 en 46 jaar;
- tussen 46 en 56 jaar;
- ouder dan 56 jaar?

4. Hoeveel van die druggerelateerde sterfgevallen stonden onder medische begeleiding en kregen hun drugs (als geneesmiddel/pijnstillers) via doktersvoorschrift?

Réponse à la question parlementaire n° K49 du 25/09/2024 de madame Sneppe

L'Honorable Membre trouvera ci-après la réponse à sa question.

1.

Le registre général de mortalité reprend tous les décès en Belgique ainsi que les causes de décès. La dernière année disponible est 2021. Le tableau suivant reprend le nombre de décès liés aux drogues entre 2016 et 2021, par sexe et par province. On peut noter une augmentation au cours des années du nombre de décès liés aux drogues mais cela peut également s'expliquer par amélioration des enregistrements des cas. La Belgique (18/1.000.000 habitants en 2021) se situe dans la moyenne européenne (17/1.000.000 habitants en 2021) en termes de nombre de décès liés aux drogues par rapport à la population totale.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Belgique	138	148	152	168	169	193
Par sexe						
Hommes	110	101	114	129	134	150
Femmes	28	47	38	39	35	43
Par province						
Anvers	23	33	21	23	26	25
Brabant Flamand	5	9	4	8	9	13
Flandre occidentale	11	10	17	16	11	14
Flandre orientale	17	15	16	12	20	19
Hainaut	25	19	27	28	24	27
Liège	25	21	28	19	25	30
Limbourg	8	7	11	15	14	17
Luxembourg	5	8	2	6	3	4
Namur	5	6	5	6	13	11
Brabant Wallon	2	1	2	6	4	7
Bruxelles	12	19	19	29	20	26

2.

Le registre général de mortalité ne permet pas d'identifier toutes les substances spécifiques en raison des grandes catégories de substance reprises dans les catégories utilisées. Le fentanyl par exemple n'est pas identifiable précisément mais est repris dans la catégorie « opiacés ».

En 2021, 23 décès ont été enregistrés avec un opiacé, donc potentiellement avec du fentanyl.

	Avec opiacé	Autres substances illicites, sans opiacé	Non spécifié
Belgique	23	31	139
Par sexe			
Hommes	18	26	106
Femmes	5	5	33
Par province			
Anvers	3	6	16
Brabant Flamand	1	3	9
Flandre occidentale	3	3	8
Flandre orientale	4	3	12
Hainaut	2	2	23
Liège	0	5	25
Limbourg	2	3	12
Luxembourg	0	1	3
Namur	1	1	9
Brabant Wallon	0	1	6
Bruxelles	7	3	16

Selon les circonstances, une analyse toxicologique peut être demandée. Lorsqu'une analyse toxicologique est réalisée et que du fentanyl est détecté, cela doit être enregistré et rapporté au Système belge d'alerte précoce pour les drogues (BEWSD). Entre 2022 et 2023, le BEWSD a constaté, en chiffres absolus, une

augmentation du nombre de cas où du fentanyl a été détecté dans les analyses toxicologiques. Cependant, cette augmentation peut résulter d'une meilleure couverture du système de rapportage. En 2022, 59 cas de fentanyl ont été identifiés sur un total de 4.569 analyses collectées (soit 1,3 %), tandis qu'en 2023, 119 cas ont été rapportés sur un total de 18.901 analyses (soit 0,6 %). Proportionnellement, le fentanyl n'est donc pas rapporté plus fréquemment. Parmi ces cas, il y a eu 27 décès en 2023, contre 10 en 2022. Cependant ces décès n'indiquent aucune information sur la cause de décès qui peut être une cause non liée à la prise de la substance.

3.

Pour 2021, la répartition suivante peut être effectuée :

	<15	15-24	25-34	35-44	45-54	>54
Belgique	1	13	39	66	39	35
Par sexe						
Hommes	0	9	35	49	34	23
Femmes	1	4	4	17	5	12
Par province						
Anvers	0	2	3	12	4	4
Brabant Flamand	0	1	4	5	0	3
Flandre occidentale	0	1	4	4	1	4
Flandre orientale	1	2	6	7	2	1
Hainaut	0	2	4	11	4	6
Liège	0	1	9	7	7	6
Limbourg	0	0	5	6	3	3
Luxembourg	0	0	1	3	0	0
Namur	0	0	0	6	5	0
Brabant Wallon	0	0	1	0	4	2
Bruxelles	0	4	2	5	9	6

4.

Le registre général de mortalité ou le système BEWSD ne permettent pas d'avoir cette information.

Antwoord op de parlementaire vraag n° K49 van 25/09/2024 door mevrouw Sneppe

Het Geachte Lid vindt hieronder het antwoord op haar vragen.

1.

Het Belgisch mortaliteitsregister omvat alle sterfgevallen in België evenals de doodsoorzaken. Het laatste beschikbare jaar is 2021. De onderstaande tabel geeft het aantal sterfgevallen gerelateerd aan drugs weer tussen 2016 en 2021, per geslacht en per provincie. We merken een toename van het aantal sterfgevallen door drugs door de jaren heen, maar dit kan ook worden verklaard door een verbetering van de registratie van de gevallen. België (18/1.000.000 inwoners in 2021) bevindt zich in de Europese middenmoot (17/1.000.000 inwoners in 2021) qua aantal druggerelateerde sterfgevallen in verhouding tot de totale bevolking.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
België	138	148	152	168	169	193
Naar geslacht						
Man	110	101	114	129	134	150
Vrouw	28	47	38	39	35	43
Naar provincie						
Antwerpen	23	33	21	23	26	25
Vlaams-Brabant	5	9	4	8	9	13
West-Vlaanderen	11	10	17	16	11	14
Oost-Vlaanderen	17	15	16	12	20	19
Henegouwen	25	19	27	28	24	27
Luik	25	21	28	19	25	30
Limburg	8	7	11	15	14	17
Luxemburg	5	8	2	6	3	4
Namen	5	6	5	6	13	11

Waals Brabant	2	1	2	6	4	7
Brussel	12	19	19	29	20	26

2.

In het Belgisch mortaliteitsregister is het niet mogelijk om alle specifieke substanties te identificeren vanwege de brede categorieën die in de gebruikte classificaties worden gebruikt. Fentanyl, bijvoorbeeld, kan niet precies worden geïdentificeerd, maar wordt geregistreerd in de categorie 'opiaten'. In 2021 werden 23 sterfgevallen geregistreerd waarbij een opiaat betrokken was, dus mogelijk fentanyl.

	Met een opiaat	Andere substantie dan een opiaat	Niet gespecificeerd
België	23	31	139
Naar geslacht			
Man	18	26	106
Vrouw	5	5	33
Naar provincie			
Antwerpen	3	6	16
Vlaams Brabant	1	3	9
West-Vlaanderen	3	3	8
Oost-Vlaanderen	4	3	12
Henegouwen	2	2	23
Luik	0	5	25
Limburg	2	3	12
Luxemburg	0	1	3
Namen	1	1	9
Waals Brabant	0	1	6
Brussel	7	3	16

Afhankelijk van de omstandigheden kan er wel een toxicologische analyse aangevraagd worden. Wanneer er een toxicologische analyse wordt uitgevoerd en fentanyl aangetroffen wordt, moet dit geregistreerd en gerapporteerd worden aan het Belgisch Early Warning System voor Drugs (BEWSD). Tussen 2022 en 2023 stelde het BEWSD in absolute aantallen een toename vast van het aantal keer fentanyl in toxicologische analyses voorkwam. Deze toename kan echter het resultaat zijn van een betere dekking van het rapportagesysteem. In 2022 werden 59 gevallen met fentanyl geïdentificeerd op een totaal van 4.569 verzamelde analyses (oftewel 1,3%), terwijl in 2023 119 gevallen werden gerapporteerd op een totaal van 18.901 analyses (oftewel 0,6%). Proportioneel gezien wordt fentanyl dus niet vaker gerapporteerd. Onder deze gevallen waren er 27 overlijdens in 2023, tegenover 10 in 2022. Hier wordt echter geen andere informatie over de doodsoorzaak geregistreerd, die mogelijk niet aan de substantie gerelateerd is.

3.

Voor 2021 kan de volgende opdeling gemaakt worden:

	<15	15-24	25-34	35-44	45-54	>54
België	1	13	39	66	39	35
Naar geslacht						
Man	0	9	35	49	34	23
Vrouw	1	4	4	17	5	12
Naar provincie						
Antwerpen	0	2	3	12	4	4
Vlaams Brabant	0	1	4	5	0	3
West-Vlaanderen	0	1	4	4	1	4
Oost-Vlaanderen	1	2	6	7	2	1
Henegouwen	0	2	4	11	4	6
Luik	0	1	9	7	7	6
Limburg	0	0	5	6	3	3
Luxemburg	0	0	1	3	0	0
Namen	0	0	0	6	5	0

Kabinet van vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
Cabinet du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Frank Vandenbroucke

Waals Brabant	0	0	1	0	4	2
Brussel	0	4	2	5	9	6

4.

Het Belgisch mortaliteitsregister en het BEWSD geven hieromtrent geen informatie.

Le Ministre,

De Minister,

Frank VANDENBROUCKE